

Krzysztof Klimaszewski, Płazy i gady, MULTICO Oficyna Wydawnicza, Warszawa 2013, ss. 144, ISBN 978-83-7073-992-8.

Na polskim rynku wydawniczym brakowało aktualnego i rzetelnego przewodnika po rodzimej faunie płazów i gadów. Od czasu ukazania się monografii *Płazy i gady krajowe* Włodzimierza Juszczyka w 1987 r. pojawiło się jedynie kilka mniej lub bardziej udanych publikacji książkowych dotyczących naszej herpetofauny. Niedosyt ten zaspokoila książka *Płazy i gady*, która ukazała się w tym roku w serii Fauna Polski wydawnictwa MULTICO. Autorem publikacji jest dr Krzysztof Klimaszewski, adiunkt w Zakładzie Zoologii SGGW. Zdecydował się on na stworzenie kompleksowego przewodnika opisującego w sposób profesjonalny, a jednocześnie przystępny dla laika, wszystkie gatunki płazów i gadów występujące na terenie naszego kraju.

Obecnie w Polsce spotyka się 18 gatunków płazów i 8 gatunków gadów. Jak autor pisze na wstępie, liczba ta jest w ostatnich latach dynamiczna, a to za sprawą kontrowersji dotyczących występowania w Polsce jaszczurki zielonej oraz dwóch gatunków gadów: introdukowanego żółwia ozdobnego i prawdopodobnie naturalnej ekspansji z Czech zaskrońca rybołowa. Autor, co można uznać za słuszne, zdecydował się nie umieszczać w książce szczegółowych opisów tych gatunków. Ciekawą częścią książki jest Wstęp, w którym autor przybliżył znaczenie płazów i gadów w kulturze na przestrzeni dziejów. Zasadniczą część książki, nie licząc wstępu, przedmowy, bibliografii i skorowidzu, składa się z 5 rozdziałów. Doktor Klimaszewski w pierwszym z nich rzetelnie podaje najważniejsze informacje o biologii obydwu grup zwierząt, włączając w to ich anatomię, zachowania rozrodcze i rozwój. Kolejny rozdział dotyczy zagrożeń, które czyhają na płazy i gady zarówno ze strony człowieka, jak i zmian zachodzących w środowisku. Autor przybliżył także akty prawne, które zapewniają tym zwierzętom formalną ochronę. Bardzo praktycznym rozdziałem jest część książki poświęcona inwentaryzacji herpetofauny.

Znajdziemy w nim pokrótce opisane różne sposoby na stwierdzenie obecności i liczebności płazów i gadów na badanym terenie. Oczywiście dla praktyków opisy te są zbyt skąpe, lecz doskonale spełniają swoją rolę, jako informacje wprowadzające dla laików w dziedzinie inwentaryzacji przyrodniczych.

Główną część książki stanowi rozdział zawierający szczegółowe opisy wszystkich 18 gatunków płazów i 8 gatunków gadów żyjących na terenie Polski. Jest on napisany w sposób przejrzysty i logiczny. Poruszone są wszystkie najważniejsze zagadnienia dotyczące gatunku jak jego pozycja systematyczna, obszar występowania, morfologia, informacje na temat rozrodu, środowiska życia, zachowań i aktualnych zagrożeń. Bardzo dużym plusem dla autora jest podanie cech taksonomicznych pozwalających na identyfikację gatunku, np. zdjęcia modzeli podeszwowych żab czy też barw godowych jaszczurek. Brakuje niestety zdjęć skrzeku płazów, który także pozwala na identyfikację gatunku, choć jego wygląd jest pobieżnie opisany w tekście. Na końcu książki znajduje się bibliografia zawierająca jedynie 8 pozycji. Tak niewielka ilość może razić, jednak należy pamiętać, że omawiana książka nie jest monografią naukową, a jedynie przewodnikiem po rodzimej herpetofaunie.

Po zapoznaniu się z całością publikacji można śmiało powiedzieć, że jest to pozycja napisana rzetelnie i profesjonalnie, a jednocześnie językiem przystępnym i zrozumiałym dla każdego miłośnika przyrody. Pozycja obowiązkowa w bibliotece każdego zoologa.

*Krzysztof Dudek
Instytut Zoologii
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
dudekk@gmail.com*